

## آیین‌نامه اجرایی حمل و نقل دانش‌آموزان مدارس (شماره ۸۹۳۷۰/ت/۳۲۶۸۰ ک مورخ ۰۳/۰۶/۸۷)

وزیران عضو کمیسیون امور زیربنایی، صنعت و محیط زیست در جلسه مورخ ۱/۲/۱۳۸۷ بنا به پیشنهاد شماره ۳۷/۳/۱/۱۴۰۱۵۰ مورخ ۲۶/۱۲/۱۳۸۶ وزارت کشور به استناد بند (۴) ماده (۱۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت - مصوب ۱۳۸۰ - و با رعایت تصویب‌نامه شماره ۱۶۴۰۸۲ / ت۳۷۳ مورخ ۱۰/۱۰/۱۳۸۶ "آیین‌نامه اجرایی حمل و نقل دانش‌آموزان مدارس" را به شرح زیر تصویب نمودند.

**ماده ۱ -** در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند.

**الف- موسسات یا شرکت‌های پیمانکاری خودروهای حمل و نقل دانش‌آموزان:** اشخاص حقوقی هستند که تامین خودروها و رانندگان واجد شرایط را جهت حمل و نقل دانش‌آموزان با توجه به ضوابط و مقررات مندرج در این آیین‌نامه به عهده می‌گیرند.

**ب- خودروهای حمل و نقل دانش‌آموزان:** خودروی عمومی است اعم از اتوبوس، مینی بوس، ون، سواری کار، سواری استیشن و سواری که برای رفت و آمد دانش‌آموزان اختصاص داده شده است و دارای علائم مشخص کننده و تجهیزات لازم می‌باشد.

**پ - راننده خودروهای حمل و نقل دانش‌آموزان:** فردی است که به موجب این آیین‌نامه پس از اخذ گواهی صلاحیت رانندگی با خودروهای حمل و نقل دانش‌آموزان مسئولیت جابه جایی آنان را بر عهده خواهد داشت.

**ت- گواهی صلاحیت رانندگان خودروهای حمل و نقل دانش‌آموزی:** اجازه نامه‌ای است که با رعایت قوانین و مقررات مربوط و یا در صورت نیاز با ارائه معرفی نامه از سوی آموزش و پرورش توسط مراجع مربوط به نام راننده صادر می‌گردد.

**ث - مجوز تاسیس و فعالیت:** اجازه نامه است که با رعایت مقررات این آیین‌نامه از طرف مراجع صالح برای متقاضیان واجد شرایط و برای مدت معین صادر می‌شود.

**ج - مراقب دانش‌آموزان:** فردی است واجد شرایط مندرج در این آیین‌نامه که جهت حفاظت از دانش‌آموزان و کودکان در مقابل حوادث احتمالی و کمک به رانندگان در طول زمان سرویس در خودروهای حمل و نقل دانش‌آموزان حضور دارد.

**چ - قرار داد:** تعهدی است که فی مابین یا نمایندگان وزارت آموزش پرورش و اشخاص حقوقی موضوع بند ۳ الف به منظور حمل و نقل دانش‌آموزان به مدت یکسال منعقد می‌گردد.

**ماده ۲- فعالیت موسسات و شرکت‌های پیمانکاری خودروهای حمل و نقل دانش‌آموزان منوط به دارا بودن شرایط زیر می‌باشد:**

**الف-** دارا بودن اجازه نامه تاسیس از مراجع مربوط.

**ب-** داشتن اساسنامه و شماره ثبت.

**پ - معرفی خودروها و رانندگان واجد شرایط به مراجع صدور مجوز تاسیس.**

ت- رعایت سایر شرایط و ضوابط مندرج در این آیین‌نامه.

**ماده ۳-** شرایط راننده خودروهای حمل و نقل دانش‌آموزان مدارس به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف - دارا بودن حداقل ۲۳ سال تمام .

ب- دارا بودن گواهینامه معتبر برای رانندگی با وسیله نقلیه مربوط.

پ - عدم ابتلا به بیماریهای مسری، صرع و عدم اعتیاد به مواد مخدر و یا الکل با ارایه گواهی از مراجع مربوط.

ت - نداشتن سوء پیشینه موثر کیفری و همچنین عدم محکومیت به محرومیت یا محدودیت‌های رانندگی.

ث - نداشتن سوء شهرت به تأیید مراجع صالح.

ج- تاهل (به استثنای زنان سرپرست خانوار).

**تبصره ۱ -** اولویت ارایه خدمات حمل و نقل به دانش‌آموزان مدارس دخترانه با بانوان خواهد بود.

**تبصره ۲-** ارایه خدمات حمل و نقل به دانش‌آموزان پسر در مقاطع راهنمایی و متوسطه بر عهده رانندگان مرد خواهد بود.

**تبصره ۳ -** رانندگان موظفند همه ساله گواهی سلامت جسمانی و روانی خود را از مراجع صالح دریافت و ارایه نمایند.

**ماده ۴-** شرایط و ضوابط مراقبین دانش‌آموزان در خودروهای حمل و نقل مدارس به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- دارا بودن حداقل ۲۰ سال تمام .

ب- نداشتن سوء پیشینه موثر کیفری.

پ - نداشتن سوء شهرت به تأیید مراجع صالح.

ت- تاهل (مردان).

ث- عدم ابتلا به بیماری‌های مسری، عدم اعتیاد به مواد مخدر و یا الکل با ارایه گواهی از مراجع مربوط.

**تبصره ۱-** تامین، انتخاب، معرفی و آموزش مراقبین به عهده پیمانکار می‌باشد و تأیید و نظارت و کنترل به عهده وزارت آموزش و پرورش می‌باشد.

**تبصره ۲-** مدیر مدرسه با هماهنگی انجمن اولیاء و مربیان موظف است مراقبین وسیله نقلیه مدارس را همه ساله جهت اخذ گواهی سلامت به مراجع صلاحیتدار معرفی نماید. بکار گماردن مجدد آنان منوط به داشتن گواهی یاد شده خواهد بود.

**تبصره ۳-** مراقبین خودروهای مدارس دخترانه الزاماً بر عهده بانوان خواهد بود.

**تبصره ۴-** مراقبین خودروهای مدارس پسرانه در مقاطع دوره های راهنمایی و متوسطه الزاماً بر عهده مرد خواهد بود.

**تبصره ۵-** استفاده از خدمات مراقبان فقط در خودروهای جمعی (شامل: ون، مینی بوس و اتوبوس) الزامی خواهد بود.

**ماده ۵-** شرایط و ضوابط خودروهای حمل و نقل دانش آموزان مدارس به شرح زیر تعیین می شود:

الف- خودروهای با ظرفیت ۴ نفر به بالا.

ب- دارا بودن برگ معاینه فنی و بیمه شخص ثالث و سرنشین.

پ - مجهز بودن به وسایل ایمنی از جمله کمربند، کمک های اولیه و کیسول اطفاء حریق.

ت- دارا بودن علائم ممیزه بر روی بدنه خودرو.

**تبصره ۱-** تعیین نوع و نحوه استفاده از علائم ممیزه بر اساس دستورالعملی خواهد بود که توسط شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور به تصویب خواهد رسید.

**تبصره ۲-** بکارگیری خودروهای متفرقه از شمول این آیین نامه خارج بوده و مسولیت و عواقب سوء ناشی از استفاده از آنها متوجه شخص استفاده کننده خواهد بود.

**ماده ۶-** شرایط و ضوابط صدور گواهی صلاحیت رانندگی خودروهای حمل و نقل دانش آموزان به شرح زیر تعیین می شود.

الف- رانندگان خودروهای حمل و نقل دانش آموزان باید دارای گواهی صلاحیت رانندگی خودروهای حمل و نقل مدارس دانش آموزان باشند.

ب- شهرداری و بخشداری محل حسب مورد وظیفه دارند با رعایت مقررات و شرایط مندرج در این آیین نامه پس از اخذ مدارک از متقاضیان نسبت به صدور گواهی صلاحیت رانندگی با وسایل مجاز اقدام نمایند.

پ - مدت اعتبار گواهی صلاحیت رانندگی برای رانندگان خودروهای حمل و نقل دانش آموزان مدارس از تاریخ صدور یک سال است.

ت- آموزش و پرورش و موسسات و شرکت های پیمانکاری خودروهای حمل و نقل دانش آموزان مکلفند به محض اطلاع از فقدان هر یک از شرایط مندرج در این آیین نامه در خصوص صلاحیت راننده، مراتب را حسب مورد به شهرداری یا بخشداری محل اعلام نمایند.

ث- هرگاه راننده یکی از شرایط یاد شده در این آیین نامه را از دست بدهد شهرداری، بخشداری و آموزش و پرورش محل حسب مورد موظفند مراتب را ظرف یک هفته به پیمانکار و راننده مربوط اعلام نمایند. پیمانکار و راننده می توانند ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ نسبت به ارائه اسناد و مدارک مثبت مبنی بر عدم زوال شرایط اعلام شده و یا رفع نقص به شهرداری و بخشداری محل اقدام نمایند. در صورت عدم اقدام و یا عدم پذیرش دفاعیات، گواهی صلاحیت ابطال خواهد شد.

**تبصره -** پیمانکار موظف است به منظور جلوگیری از اختلال یا وقفه در ارائه خدمات حمل و نقل به دانش آموزان، در طول مدت رسیدگی به وضعیت راننده، نسبت به معرفی و اشتغال راننده واجد شرایط اقدام نماید.

**ماده ۷-** مرجع صالح صدور مجوز تاسیس و فعالیت و گواهی صلاحیت رانندگی در محل‌هایی که شهرداری وجود دارد، شهرداری محل و در بقیه محل‌ها به عهده بخش‌داری‌ها می‌باشد.

**ماده ۸-** در اختیار گذاشتن خودروی حمل و نقل دانش‌آموزان مدارس به افراد فاقد گواهی صلاحیت و همچنین رانندگی بدون گواهی صلاحیت با این گونه وسایل ممنوع می‌باشد. با مرتکبین مطابق قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرایم رانندگی - مصوب ۱۳۵۰ - و اصلاحات بعدی آن و آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی عمل خواهد شد و در صورت ارتکاب در غیر موارد اضطرار و نیز در صورت تکرار تخلف بیش از چهار بار مطابق بند (ث) ماده (۶) این آیین‌نامه عمل خواهد شد.

**تبصره-** مدارس موظفند موضوع اخذ و ابطال گواهی صلاحیت در صورت تکرار تخلف را در قراردادهای پیمانکاری درج نمایند.

**ماده ۹-** پیمانکاران و آموزش و پرورش باید ترتیبی اتخاذ نمایند که مدت زمان رفت و یا بازگشت دانش‌آموزان با خودروی مدرسه از یک ساعت تجاوز ننماید.

**ماده ۱۰-** پیمانکاران و رانندگان خودروهای حمل و نقل مدارس موظف هستند از سوار نمودن افراد غیرمسئول در خودروهای مدارس خودداری و ظرفیت هر وسیله را برابر مندرجات تعیین شده در کارت شناسایی خودرو مراعات نمایند.

**ماده ۱۱-** هر گاه راننده خودروی مدارس تصادف منجر به فوت یا جرح داشته باشد و راننده مقصر تشخیص داده شود گواهی صلاحیت وی موقتاً اخذ و در صورت محکومت ابطال خواهد شد.

**ماده ۱۲-** هر گاه راننده خودروی مدارس بیش از سه بار مرتکب تخلفات سرعت غیر مجاز، سبقت غیر مجاز، انحراف به چپ، عدم رعایت حق تقدم، عبور از چراغ قرمز و عبور از محل ممنوعه شود گواهی صلاحیت وی برای مدت یک سال ضبط خواهد شد.

**تبصره-** پلیس راهنمایی و رانندگی موظف است هر شش ماه یکبار وضعیت تخلف از مقررات راهنمایی و رانندگی رانندگان خودروهای مدارس را به ادارات آموزش و پرورش و شهرداری و بخش‌داری محل اعلام نماید.

**ماده ۱۳-** در صورتی که راننده از ادامه کار رانندگی با خودروی مدارس منصرف شود موظف است مراتب انصراف خود را یک ماه قبل کتباً به اطلاع مدرسه مربوط و شهرداری یا بخش‌داری محل صادر کننده گواهی صلاحیت با تسلیم گواهی یاد شده اعلام نماید.

**ماده ۱۴-** رانندگان خودروی حمل و نقل دانش‌آموزان موظفند به هنگام رانندگی اصل گواهی صلاحیت را همراه داشته باشند.

**ماده ۱۵-** هر گاه راننده گواهی صلاحیت خود را مفقود نماید مراتب را بلافاصله به مرجع صادر کننده گواهی اعلام تا ضمن رعایت کلیه مقررات نسبت به صدور گواهی المثنی اقدام شود.

**ماده ۱۶-** کلیه رانندگان وسایل نقلیه‌ای که در جهت مخالف یا موافق خودروهای مدارس حرکت می‌کنند، مکلفند به محض مشاهده چراغ زرد گردان خودروی یاد شده در پانزده الی سی متری آن توقف کامل نمایند، ادامه مسیر قبل از حرکت خودروی مدرسه مجاز نمی‌باشد.

**ماده ۱۷-** رانندگان خودروهای مدارس فقط در صورتی مجاز به روشن کردن چراغ زرد گردان می‌باشند که دانش‌آموزان جهت سوار و یا پیاده شدن ناچار به عبور از عرض معابر باشند.

**ماده ۱۸-** مسئولیت ارزشیابی، مدیریت و کنترل قراردادها به عهده کار گروهی متشکل از نمایندگان آموزش و پرورش و اعضای شوراهای انجمن اولیا و مربیان و شهرداری‌ها و حسب مورد بخش‌داری‌ها می‌باشد.

**ماده ۱۹-** دستورالعمل‌ها و شیوه نامه‌های مربوط به این آیین‌نامه توسط کار گروهی متشکل از نمایندگان وزارتخانه‌های کشور، راه و ترابری و آموزش و پرورش تهیه و پس از تصویب وزیر کشور ابلاغ خواهد شد.

این تصویب نامه در تاریخ ۳۱/۵/۱۳۸۷ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

**معاون اول رییس جمهور- پرویز داودی**